

3. *Дурович Т. Силаски Н.* Метафоризация политики. Роль когнитивного сдвига в сербском политическом дискурсе. – Белград. Изд-во Белградский университет. – 2009. – С. 25-33.

4. *Каснова А.* Метафорическое моделирование президентских выборов в США. <http://frgf.utmn.ru/last/No15/text03.htm>

5. *Лакофф Дж.* Метафоры, которыми мы живём [Текст] / Дж. Лакофф, М. Джонсон; пер. с англ. А.Н. Баранова и А.В. Морозовой; под ред. и с пред. А.Н. Баранова. – 2-е изд. – М.: Изд-во ЛКИ, 2008. – 256 с.

6. *Нагорна Л.П.* Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / Лариса Нагорна; НАНУ. Ін-тут політичних і етнонац. досліджень. – К.: Світогляд, 2005. – 315с. – ISBN 966-8837-00-2

7. *Стренева Н.В.* Понятийный потенциал термина "фрейм". – Вестник Оренбургского государственного университета. Вып. 11. – Оренбург. – 2009. – С. 60-65.

8. *Уорф Б.Л.* Отношение норм поведения и мышления к языку. – Новое в лингвистике / сост., ред. и вступ. статьи В.А. Звегинцева. – М.: Изд-во иностранной литературы. Вып. 3. – 1963. – 568 с.

Стаття надійшла до редакції 24.04.13.

Жидкова Д., студ.,

Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ПОЛИТИЧЕСКОЙ МЕТАФОРЫ В МАСС-МЕДИЙНЫХ ТЕКСТАХ ВО ВРЕМЯ ПРЕДВЫБОРНОЙ КАМПАНИИ

Статья посвящена рассмотрению реализации и функции тропов в текстах массмедийного дискурса в период предвыборной гонки 2012 года. Отдельное внимание уделено военной метафоре и причинам ее актуальности в указанный период.

Ключевые слова: *дискурс, массмедийный дискурс, политическая метафора, когнитивная лингвистика, фрейм.*

Zhydkova D., stud.,

Institute of Philology Taras Shevchenko National University of Kyiv

FUNCTIONING OF THE POLITICAL METAPHOR IN MASS MEDIA TEXTS DURING RUN-UP TO THE ELECTIONS

DURING the election process This article is dedicated to representation and functions of tropes in the texts of mass media discourse during run-up

to the elections in 2012. A deep consideration is given to the war metaphors and reasons of their topicality during previously mentioned period.

Keywords: *discourse, mass media discourse, political metaphor, cognitive linguistics, frame.*

УДК: 81'42

Завадська О.В., проф.,
Національна Академія Служби Безпеки України

ІНТЕРДИСКУРСИВНІСТЬ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНИЙ ПАРАМЕТР ОФІЦІЙНИХ ВЕБ-САЙТІВ ІНСТИТУТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ

В статті розглядається роль різних типів дискурсів у мережевих ресурсах спецслужб України, їх ознаки та системоутворювальні функції.

Ключові слова: *інтердискурсивність, юридичний дискурс, публіцистичний дискурс, історичний дискурс.*

У різних професійних дискурсах соціальна дійсність конструюється різними інформаційно-когнітивними системами, тому уявлення про один і той же об'єкт актуалізується в них суто індивідуальними мовними засобами [див.: Запольських 2005; Кудлаєва 2006; Палашевская 2010; Ревзіна 2005 та ін.].

Зміна парадигми гуманітарного знання у бік антропоцентризму ознаменувалася активізацією інтересу до взаємовідносин людини і дискурсних форм спілкування в дискурсі спецслужб. Під спецслужбами розуміються ті державні органи, що виконують певні розвідувальні та контррозвідувальні функції [Завадська 2012, 53].

Під дискурсом розуміється "не сама мовна поведінка, а результат мовної поведінки, що ... обумовлений, як і уся мовна діяльність, сукупністю соціокультурних і ситуативних чинників, що впливають на комунікацію" [Кудлаєва 2006, 50].

Одним із шляхів реалізації прагматики відкритості дискурсу спецслужб є взаємопроникнення різних типів дискурсів. Разом з його інституційними параметрами, існують і ознаки інших типів дискурсів, які виконують дискурсоутворювальну функцію. Проте, ґрунтового дискурс-аналізу цього питання у вітчизняній лінгвістиці ще не проводилося, що обумовлює актуальність даного дослідження.

Метою статті є дослідження інтердискурсивності як системоутворювального параметру дискурсу спецслужб. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання: 1) виявити типові ознаки різних дискурсів у дискурсі спецслужб України; 2) з'ясувати системоутворювальну функцію різних дискурсів у мережевих ресурсах спецслужб.

Дослідження здійснювалося на матеріалі офіційних інтернет-ресурсів спецслужб України, а саме Служби безпеки України (СБУ) та Служби зовнішньої розвідки України (СЗР України).

Суть права як соціальної освіти полягає в його творчому регулятивному початку, що забезпечує впорядкування громадських стосунків через сконструйовану стійку структуру правових інститутів [Мальцев 2007, 388-412]. Особливості права як регулятивного явища визначають функції юридичного дискурсу і особливості дій його учасників.

Юридичний дискурс орієнтований на усі верстви суспільства і вважається одним з найактуальніших дискурсів сучасності, тому що взаємовідносини людини і суспільства носять складний характер, і інтереси обох сторін закріплені в законах і інших нормативно-правових документах державної влади.

Виділяють такі функції юридичного дискурсу: 1) регулятивна, (встановлення і збереженні норм і цінностей, що обумовлюють взаємні дії між інститутом і суспільством, між агентами і клієнтами і між агентами всередині інституту); 2) перформативна (комунікативні практики, які організують світ права і супроводжують його символічні структури); 3) інформативна (генерування, трансляція і ретрансляція сенсів, що визначають суть того або іншого інституту, створення інформаційних потоків в інституціональному комунікативному просторі); 4) інтерпретаційна (інтерпретація сенсів комунікативних дій учасників дискурсу і відповідних правових текстів (документів); 5) кумулятивна (формування "інституціональної пам'яті"); 6) презентаційна (символічна і ритуальна) (створення позитивного іміджу інституту і його агентів, а також авторитету права); 7) стратегічна (вибір нормативно обумовлених комунікативних стратегій і тактик взаємодії досягнення комунікативних цілей); 8) кодова (створення спеціальної мови, ефективної для виконання цілей і завдань інституціональної діяльності, встановлення межі між агентами і клієнтами дискурсу) [Палашевская 2010, 536].

Юридичний дискурс відтворюється мовою таких документів, як нормативні правові документи, індивідуальні правові документи (правозастосовні акти), фіксувальні правові документи (індивідуальна правочинність, факти та ін.). Їх тексти "виявляють власне право" [Власенко 1997, 18], говорять "мовою права" [Карбоньє 1986, 231]. Ці тексти насичені великою кількістю юридичної лексики, основну частину якої складають юридичні терміни, такі, як *наказ, закон, указ, правові засади, конституційні засади, правила* тощо.

Прикладами проникнення юридичного дискурсу в дискурс спецслужб є такі:

- на сайті СБУ надається перелік та тексти нормативно-правових актів і документів, якими керується СБУ у здійсненні своєї безпосередньої діяльності: Конституція України, Закон України "Про Службу безпеки України", "Про інформацію" тощо [Служба Безпеки України];

- нормативна база, що складає правову парадигму діяльності СЗР України, наведена на сайті організації в окремому розділі – "*Нормативна база*" – і складається з переліку багатьох нормативно-правових документів, наприклад: Закон України "Про розвідувальні органи України", Указ Президента України "Про Службу зовнішньої розвідки України" тощо [Служба зовнішньої розвідки України].

Проникнення юридичного дискурсу в дискурс спецслужб актуалізує та конкретизує офіційні установки зазначених інститутів та адресатів в уявленнях про нормативну поведінку в соціумі. Мова юридичних документів допомагає також системно організувати в мовній свідомості адресатів стереотипи сприйняття правомірної поведінки, дозволяє учасникам дискурсу усвідомити правові положення. Реалізація функцій юридичного дискурсу в дискурсі спецслужб України здійснюється головним чином за рахунок текстів юридичної тематики, що представлені на сайтах спецслужб текстами законів, наказів, постанов та посиланнями на них.

Публіцистичний дискурс актуалізує в комунікації спецслужб парадигму *адресант – адресат – представники спецслужб – громадське суспільство*. Основні риси публіцистичного дискурсу, що притаманні офіційним веб-сайтам спецслужб, є такими:

1. Публіцистичний дискурс на сайтах спецслужб є персоналізованим, оскільки індивідуальний стиль автора має

велике значення для досягнення комунікативної мети публікацій. Прикладами персоніфікованих повідомлень є пряме посилання на прізвища авторів публікацій: *Алексей Трифонов, Лада Сафонова* (сайт СБУ); *Олександр Скрипник ("Камуфляж")*, *Александр АРТЕМОВ ("2000")* (сайт СЗР України) та інші.

2. Проблематика статей є широкою, хоча і пов'язана перш за все з діяльністю спецслужб; в публікаціях на сайтах спецслужб практично немає закритих тем, що свідчить про тенденцію до відкритості дискурсу спецслужб. Прикладами зазначеного є такі:

- на сайті СБ України тематика статей, інтерв'ю та повідомлень включає проблеми економічної діяльності (*"Куда уплывают миллионы господдержки"*), корупції в органах державної та місцевої влади (*"Чиновники розтратили кошти, виділені на установку шкільної міні-котельні"*, *"Эквилибристика махинаций"*), історичних подій (*"УСБУ в Полтавській області відкриває архівні матеріали"*, *"Цей біль, як генетична пам'ять"*), незаконного використання спеціальних технічних засобів негласного знімання інформації (СТЗ) (*"Про "вушко голки", гру в итигуни й китайський "сувенір"*), антитерористичної діяльності (*"Бойцы антитеррора предпочитают упреждать события, действуя куда быстрее, чем показали журналистам"*), міжнародного співробітництва та вирішення проблем міжнародних конфліктів (*"Служба безпеки та Держприкордонслужба на захисті особи, суспільства і держави"*) тощо;

- на сайті СЗР України тематика статей торкається історичних питань діяльності спецслужби та їх сучасної інтерпретації (*"Службою зовнішньої розвідки України розсекречено архівні документи стосовно підготовки гітлерівської Німеччини до нападу на СРСР"*), біографії та діяльності керівників та співробітників української зовнішньої розвідки (*"Презентовано книгу "Керівники української зовнішньої розвідки"*, *"Презентовано книгу "Розвідники, народжені в Україні"*), патріотично-виховної та добродійної діяльності представників СЗР (*"Представники Служби зовнішньої розвідки України взяли участь у посвяченні в кадети вихованців підшефного столичного ліцею-інтернату"*), міжнародного співробітництва (*"Делегація СЗР України взяла участь у нараді керівників органів безпеки і розвідувальних служб країн СНД"*), участі спецслужби в міжнародних спільних операціях (*"Щодо звільнення судна "St. James Park" з піратського полону"*, *"Щодо повернення екіпажу судна "Аріана" на Батьківщину"*) тощо.

3. На офіційних сайтах спецслужб України в багатьох інтерв'ю бачимо гострі питання з боку журналістів, наприклад: *"Вопрос: Правомерно ли поступил следователь СБУ, вызвав на допрос членов ученого совета Института социологии в качестве свидетелей по делу о расхищении госсредств? Почему, по Вашему мнению, этот допрос вызвал такой общественный резонанс?"*. Проте, прикладів подібних питань на сайті СЗР України немає, що свідчить про більшу закритість дискурсу та самої Служби зовнішньої розвідки України.

Вживання оцінної лексики (*безліч недоліків, усіх не дуже шанованих організаторів, це якось навіть замало, не було ... сумнозвісної схеми, некоректно й безперспективно запитувати* тощо) відбиває персональне відношення до дійсності як журналістів, так і співробітників спецслужб; при цьому етична й етикетна оцінка сучасного суспільства та ролі і місця в ньому спецслужб, що актуалізується в публіцистичному дискурсі на сайтах спецслужб, є невід'ємною для аналізу дискурсу спецслужб в цілому.

4. Публіцистичному дискурсу офіційних сайтів спецслужб притаманна діалогічність, що обумовлено передусім зміною прагматики взаємодії – переходом від пропаганди і агітації до плюралізму і аргументації. Ця особливість виявляється в розміщенні на сайтах спецслужб текстів інтерв'ю як з діючими, так і з колишніми співробітниками.

Так, на сайті СБУ представлені тексти інтерв'ю з керівниками спецслужби починаючи з березня 2000 року, наприклад: *Леонид ДЕРКАЧ: "Розги ум вострят и возбуждают память". Дилемма национальной безопасности. Интерв'ю Голови СБУ Л. Деркача, "Матеріали Архіву СБУ – важливе джерело з дослідження політичної історії України ХХ століття"* тощо. Всього сайт СБУ налічує близько 155 текстів інтерв'ю за 2000-2011 роки.

На сайті СЗР України в розділі *"Публікації > Статті та інтерв'ю"* розміщено 7 інтерв'ю з керівниками Служби зовнішньої розвідки, наприклад: *"Генерал Василий Мякушко: "От нас требовали, чтобы информация о планах НАТО появлялась на столе у Хрущева раньше, чем у президента США""*, *"Операция "СМЕРП". Пять років боротьби"* та інші.

Широта тематики представлених на сайтах текстів, за допомогою яких реалізується публіцистичний дискурс, свідчить про: 1) різноспрямованість комунікацій спецслужб та врахування чинника адресата – цільовою аудиторією інформаційно-

аналітичних видань та публікацій є співробітники спецслужб та їх партнери (наприклад, повідомлення *"Делегація СЗР України взяла участь у нараді керівників органів безпеки і розвідувальних служб країн СНД"*), а цільовою аудиторією публіцистичних і літературно-художніх видань та публікацій – більш широка аудиторія (наприклад, біографічна стаття *"Ландскнехт без остраху та закиду: військова кар'єра та доля Миколи Какуріна"*); 2) актуалізацію стратегії формування іміджу спецслужби – відкриті публікації про діяльність спецслужб роблять внесок у формування іміджу відкритої організації.

Французький дослідник Р. Арон кваліфікує історичний дискурс таким чином: "Дискурс історика складається з речень, що розповідають про події та їх взаємозв'язок" [Ревзина 2005, 66-78]. Український лінгвіст С.П. Запольських визначає історичний дискурс як "тексти, створені у результаті мовної діяльності істориків як представників професійної групи, розглянуті у сукупності їх лінгвістичних параметрів і соціокультурного контексту" [Запольських 2005]. Розглядаючи комунікативне середовище С.П. Запольських характеризує історичний дискурс як дискурс професійної страти істориків. Цей же науковець наводить класифікацію творів історичного дискурсу – оповідання, картини, коментарі – спираючись на типологію французького дослідника А. Про [Про 2000, 248].

Три основні методи викладення – опис, оповідь та аналіз – поєднуються в історичному дискурсі по-різному, а домінуючий метод дає підстави для класифікації. Існує також класифікація історичних творів, яка враховує рівень концептуалізації: хроніка, історія (як оповідання) та історіографія (як історієписання) [White 1973, 5]. Історіографією вважають дискурс, "який, як правило, націлено на реконструкцію правдоподібної оповіді про серію подій, а не на статичний опис положення речей" [White 1973, 13]. Характерною рисою історичного дискурсу називають цілісність, що передбачає опис історичних фактів у системі тісної їх взаємодії. За спостереженнями науковців, характерними рисами історичних текстів можна вважати інтерпретативність, авторитетність, аргументативність і об'єктивність [Запольських 2007, 129-132]. Прикладами проникнення історичного дискурсу в дискурс спецслужб є викладене далі.

На сайті СБУ в розділі *"Галузевий державний архів Служби безпеки України (ГДА)"* повідомляється про створення реєстру розсекречених документів, які можуть використовувати науковці та

представники громадських організацій. Сформовано 82 фонди, які нараховують близько 350 тисяч одиниць зберігання. В архівних справах зустрічаються нормативно-правові та розпорядчі документи, документи вищого керівництва ВУНК-ДПУ-НКВС-МДБ-КДБ (доповідні записки в інстанції, огляди, спецповідомлення), документи, що висвітлюють діяльність окремих українських політичних партій і рухів доби революції та національно-визвольних змагань, відомості про діяльність іноземних розвідок на території України, особові справи колишніх співробітників радянських органів державної безпеки та СБ України, архівні документи, створені в ході оперативно-службової діяльності підрозділів, органів і закладів СБ України (наприклад, *Директивна записка по ВЧ-зв'язку голови ОДПУ Г. Ягоди ПП ОДПУ по Криму щодо ведення боротьби з розкрадачами. До 25 вересня 1932 р. ГДА СБ України. – Ф. 68. – Спр. 228. – Арк. 11-14. (ГДА СБ України, АРК. – Спр. 44. – Т. 2. – Арк. 325-328)*).

Історичний дискурс на сайті СБУ представлений описами та хроніками (розділ *"Історія > Історія будинків"* містить інформацію про історичне минуле будинків, у яких зараз розташоване Центральне управління СБУ (хроніки використання будинків з 1913 року до тепер), у розділі *"Історія > Керівники СБУ"* знаходимо хронологію діяльності керівників СБУ з 1991 року до 2012 року, а в розділі сайту *"Історія > Заснування Служби безпеки України"* розміщено короткий історичний опис створення СБУ. Історіографія реалізується на сайті СБУ в розділі *"Галузевий державний архів СБ України > Чорнобильська катастрофа"* інформацією про участь підрозділів КДБ УРСР у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС: 10 документів, галузевого державного архіву Служби безпеки України, частина яких має гриф "Секретно" та з яких знято гриф таємності у 2006 році, демонструють розвиток подій, пов'язаних з Чорнобильською аварією, з 27 квітня по 9 жовтня 1986 року.

Історичні науково-документальні видання, авторами яких є співробітники СБУ, та які містять описи, хроніки, коментарі та аналіз подій, також висвітлені на сайті в розділі *"Галузевий державний архів СБ України > Науково-документальні видання"*: *І. В. Бухарева, В. М. Даниленко (відп. редактор), В. М. Окіпнюк, І. М. Преловська. Репресовані діячі Української Автокефальної Православної Церкви (1921–1939)* та інші.

Історичний дискурс на сайті СЗР України представлений в розділі *"Історія створення"* хронологією **назв розвідувального органу України з вересня 1991 року**; хронологією керівників розвідки, історично-документальними виданнями та публікаціями, що містять описи, хроніки, коментарі та аналіз подій.

Історичні тексти концентруються навколо певних концептів, використовуючи набір ключових понять. Найчастіше ці концепти є універсальними, оскільки вони репрезентовані в історичному полі практично усіх культур. Основними концептами історичного дискурсу в дискурсі спецслужб є:

- на сайті СБУ – *незалежність, суверенітет, національна (державна) безпека, репресії, національно-визвольний рух, НКВД, КДБ*;
- на сайті СЗР України – *розвідувальна діяльність, розвідник, спецслужба, суверенітет, мужність, героїзм, національна безпека, холодна війна*.

Історичний дискурс характеризується: 1) вживанням великої кількості власних імен, топонімів (*УРСР, Київська Русь, Візантійська імперія* тощо) та антропонімів (імена колишніх керівників – *Смешко Ігор Петрович*, співробітників – *розвідник Святогоров Олександр Пантелеймонович*, жертв репресій – *Кучеренко Василь Іванович, Лайко Іван Кирилович* та інші, гетьманів – *Богдан Хмельницький*, гетьман *Скоропадський*, імена розвідників – *Микола Глуценко, Іван Кудря* та інші), які вербально репрезентують об'єкти історичної географії та персонажі; 2) реалій, дат і назв історичних подій (*1917 – 1920 (роки діяльності Центральної Ради), Геноцид-Голодомор 1932-1933 р.р. в Україні, аварія на Чорнобильській АЕС, 14 жовтня 2004 року (день підписання Указу Президента України "Про Службу зовнішньої розвідки України"* тощо), надаючи адресатові сформовану систему знань, накопичену традицією та історіографією.

В історичному дискурсі використовуються прецедентні тексти для створення авторитетності і об'єктивності оповіді. Це також вказує на домінуючу стильову рису історичного дискурсу – інтертекстуальність, яка актуалізується автором і його попередниками, що виступають у якості персонажів і авторів інтекстів у дискурсі, наприклад:

- на сайті СБУ: *фрагмент з протоколу допиту О.С. Грушевського: "ЗАПИТАННЯ: Протягом ряду місяців ви вперто заперечуєте свою належність до антирадянської української*

націоналістичної організації, хоч у цьому ви викриті повністю вашими ж співниками. Залиште заперечення і перейдіть до викладу вашої антирадянської діяльності, яку ви проводили з перших днів пролетарської революції. ВІДПОВІДЬ: Більше того, що я сказав, я сказати не можу. Учасником антирадянської контрреволюційної організація не був, хоч за переконанням я є український націоналіст-"самостійник";

- на сайті СЗР України: "Я батька в дитинстві майже не бачив, – пригадує нині Юрій Хілько. – А дізнався, чийм сином я є, лише коли сам почав працювати у спецслужбі. За інших обставин я б не знав цього ще дуже довго"; "Що ж, сподіватимемося, що ця притаманна українцям хитрість допоможе ввійти в довіру представникам англійської розвідки" – вирішив Леплевський.

Таким чином, характерні риси історичного дискурсу в дискурсі спецслужб зумовлені його соціальним призначенням і особливостями комбінації мовних функцій, необхідних для досягнення основної комунікативної мети дискурсу – привнести сформовану систему історичних знань, переконати адресата у правильності сучасної позиції спецслужби, зорієнтувати його на аксіологічні цінності. Опис історичних фактів у дискурсі спецслужб є цілісним та здійснюється у системі їх тісної взаємодії.

Отже, дискурс-аналіз офіційних інтернет-ресурсів спецслужб України показав, що дискурс спецслужб будується на перетині юридичного, публіцистичного, історичного та біографічного дискурсів.

Функцією юридичного дискурсу в дискурсі спецслужб України є створення нормативного контексту взаємодії учасників дискурсу; просування соціокультурних цінностей і пріоритетних цілей, що забезпечують авторитет права і його привабливість для громадян; спадкоємність інституціонального досвіду і його вираження в символічних структурах права; створення спеціальної мови, що оптимізує взаємодію у рамках інститутів, що склалися.

Публіцистичний дискурс актуалізує різноспрямованість комунікацій спецслужб та чинник адресата, що свідчить про антропоцентричний підхід до формування дискурсу спецслужб. Також, публіцистичний дискурс реалізує стратегію на формування іміджу спецслужби – відкриті публікації про діяльність спецслужб роблять внесок у формування іміджу відкритої організації.

Нарешті, історичний дискурс привносить у дискурс спецслужб систему історичних знань, за допомогою яких адресат переконується у правильності сучасної позиції спецслужби та орієнтується на певні цінності.

Таким чином, взаємодія елементів різних дискурсів, що присутні в дискурсі спецслужб (юридичний, публіцистичний, біографічний, історичний), змінює його прагматику від суто інституалізованої до інтердискурсивної, що сприяє реалізації категорії відкритості. Саме інтердискурсивність сприяє конкретизації офіційних установок спецслужб та адресатів в уявленнях про нормативну поведінку в соціумі; реалізує стратегію на формування іміджу спецслужби як відкритої організації; виконує інформаційну функцію; привносить у дискурс спецслужб систему історичних знань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Власенко Н. А.* Язык права : [монография] / Н. А. Власенко. – Иркутск : Восточно-Сибирское книжное изд-во : Норма Плюс, 1997. – 176 с.

2. *Завадська О. В.* Статус поняття "спецслужби" в українській, російській та англійській лінгвокультурах: лексико-семантичний аналіз / О. В. Завадська // *Studia linguistica: збірник наукових праць; Київський національний університет імені Тараса Шевченка.* – 2012. – Вип. 6. – Ч. 2. – С. 48-53.

3. *Запольських С. П.* Жанрово-стилістичні особливості історичного дискурсу. / С.П. Запольських // *Вісник СумДУ.* – 2007. – №2. – С. 129-131. – [Серія Філологія].

4. *Запольських С. П.* Історичний дискурс і проблеми перекладу / С.П. Запольських // *Вісник СумДУ.* – 2005. – №5(77). – [Серія Філологічні науки] – С. 127-133.

5. *Карбоньє Ж.* Юридическая социология / Ж. Карбоньє. – М. : Прогресс, 1986. – 350 с.

6. *Кудлаева А. Н.* Типы текстов в структуре дискурса: дисс. ... кандидата филол. наук : 10.02.19 / А. Н. Кудлаева. – Пермь, 2006. – 329 с.

7. *Мальцев Г. В.* Социальные основания права : [монография] / Г. В. Мальцев. – М. : Норма, 2007. – 800 с.

8. *Палашевская И. В.* Функции юридического дискурса и действия его участников / И.В. Палашевская // *Известия Самарского научного центра Российской академии наук.* – 2010. – Т. 12. – №5(2). – С. 535-540.

9. *Про А.* Двенадцать уроков по истории / А. Про. – М. : Российс. гос. гуманит. ун-т, 2000. – 336 с.

10. *Ревзина О.Г.* Дискурс и дискурсивные формации / О.Г. Ревзина // *Критика и семиотика.* Новосибирск : НГУ. – 2005. – Вып. 8. – С. 66-78.

11. Служба Безпеки України. – Режим доступу : <http://www.sbu.gov.ua/sb>.

12. Служба зовнішньої розвідки України. – Режим доступу : <http://www.szru.gov.ua>.

13. *White H.* Metahistory: The Historical Imagination in Nineteenth-Century Europe / H. White. – USA : Johns Hopkins University Press, 1973. – 448 p.

Стаття надійшла до редакції 26. 04.13.

Завадская О.В., проф.,
Национальная Академия Службы Безопасности Украины

**ИНТЕРДИСКУРСИВНОСТЬ КАК
СИСТЕМООБРАЗУЮЩИЙ ПАРАМЕТР ОФИЦИАЛЬНЫХ
ВЕБ-САЙТОВ ИНСТИТУТОВ
СЕКТОРА БЕЗОПАСНОСТИ**

В статье рассматривается роль разных типов дискурсов в сетевых ресурсах спецслужб Украины, их особенности и системообразующие функции.

Ключевые слова: интердискурсивность, юридический дискурс, публицистический дискурс, исторический дискурс.

Zavadska O.V., prof.,
Nationale Academy Secutity Services of Ukraine

**INTERDISCURSIVITY AS A SYSTEM GENERATING
PARAMETER OF OFFICIAL WEBSITES OF SECURITY
SECTOR INSTITUTIONS**

The role of different discourse types on web-resources of secret services of Ukraine is considered, their characteristics and system generating functions are studied.

Key words: interdiscursivity, legal discourse, publicistic discourse, historical discourse

УДК 81'373.4:001.4:59

Загоруйко А., студ.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

**ЗООНІМ "СОБАКА" ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО
ФУНКЦІОНУВАННЯ У ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРІ РІЗНИХ НАРОДІВ**

У статті розглянуто зоологічний термін "собака", а саме історію його походження, функціонування і трактування у лінгвокультурному просторі різних народів; досліджено процес адаптації терміна "собака" в українській мові.

Ключові слова: зоологічна термінологія, психопомп, фразеологізм, адаптація.